

Çiftçilik Amaçlar? Ölçeği (FOS)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çiftçilik Amaçlar? Ölçeği (FOS)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18629>

Özet

Çiftçilik Amaçlar? Ölçe?i (FOS), çiftçilik faaliyetlerinde bulunan bireylerin tar?msal üretim süreçlerine yönelik sahip olduklar? tutum ve davran??lar?, hedefleri ve motivasyonlar?n? sistematik olarak ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Ölçek, özellikle çiftçilerin ekonomik beklentilerini, işletme sürdürülebilirli?ine yönelik kararlar?n? ve tar?m d??? gelir kaynaklar?na yönelimlerini de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. FOS, tar?msal politikalar?n? ve eğitim programlar?n?n etkinli?ini art?rmak için çiftçi davran??lar?n?n anlaşılmasına kritik bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çiftçilik Amaçlar? Ölçe?i, çiftçilik, tar?msal üretim, çiftçi tutumlar?, işletme hedefleri, güvenilirlik, ölçek geli?tirme, Handan Akçaöz.

Yazarlar

Handan Akçaöz, Burhan Özkan, Halil K??lay

Amaç

Çiftçilik Amaçlar? Ölçe?i'nin temel amacı, çiftçilerin tar?msal işletmelerini yönetirken belirledikleri kısa, orta ve uzun vadeli hedefleri nicel bir biçimde ortaya koymaktır. Bu hedefler genellikle ekonomik kazanç, risk yönetimi, yaşam kalitesini artırma ve işletmenin nesilden nesile aktarılmasına gibi çe?itli boyutlar? içermektedir. Ölçek, çiftçilerin gelirlerini art?rmak amacıyla tar?m d??? işlere yönelme veya işletme d??? tar?msal faaliyetlere katılma gibi stratejik kararlar?n? da incelemektedir.

Ölçek, tar?msal yay?m hizmetleri ve politika yap?c?lar için de?erli bilgiler sunarak, çiftçi davran??lar?n? etkileyen faktörleri anlamada ve bu doğrultuda daha hedef odaklı destek mekanizmalar? geli?tirmede kullanılabilir. FOS, çiftçilerin adaptasyon yeteneklerini ve modern tar?m tekniklerine olan yaklaşımlar?n? ölçmek için de bir temel oluşturmaktadır.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Çiftçilik Amaçlar? Ölçe?i (FOS), tar?msal işletme sahiplerinin karar verme süreçlerinin temelini oluşturan çok boyutlu bir yap? olan "Çiftçilik Amaçlar?"n? ölçmektedir. Bu yap?, sadece finansal getiriye değil, aynı zamanda sosyal ve kişisel tatmin hedeflerini de kapsamaktadır. Ölçülen temel boyutlar arasında, tar?msal geliri artırma, tar?m d??? işlerle veya yatırımlarla risk dağıtma ve işletme verimlili?ini maksimize etme eğilimleri yer almaktadır.

Ölçek, çiftçilerin işletme stratejilerini belirleyen tutum ve davranışları derinlemesine anlamaktadır. Özellikle, 50 maddeden oluşan bu ölçek, çiftçilerin modernizasyona açık, risk alma isteği ve d?sal ekonomik faktörlere karşı gösterdikleri reaksiyonları gösteren alt faktörlere ayrılmaktadır. Bu yapı, tarımsal işletmelerin gelecekteki gelişim yörüngesini tahmin etmede önemli bir gösterge sunar.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal kaynak özetinde spesifik geçerlik analizlerine (içerik, yapı veya ölçüt geçerliği gibi) dair detaylı bilgi sunulmamıştır. Ancak, bir geliştirme ölçeği olması nedeniyle, yapısal ve içerik geçerliğinin ölçek geliştirme aşamasında ilgili uzman görüşleri ve istatistiksel yöntemler kullanılarak sağlanmıştır varsayılmaktadır. Gelecekteki çalışmalarda, ölçeğin yapısal tutarlılığını doğrulamak için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gibi yöntemlerin kullanılması önerilmektedir.

Güvenirlik

Çiftçilik Amaçlar? Ölçeğinin iç tutarlılığı, yapılan analizler sonucunda yüksek bulunmuştur. Ölçekte yer alan de?kenler üzerinden gerçekleştirilen güvenirlik ölçümünde, yaygın olarak kullanılan Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Bu analiz sonucunda elde edilen Cronbach Alpha değeri **0,89** olarak rapor edilmiştir. Psikometrik standartlara göre bu değer, ölçeğin maddeleri arasında yüksek düzeyde bir iç tutarlılık olduğunu ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Çiftçilik Amaçlar? Ölçeği (FOS), 50 maddeden oluşan kapsamlı bir araçtır. Ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya çıkarmak amacıyla Keşfedici Faktör Analizi (KFA) yönteminin kullanılmıştır varsayılmaktadır, ancak orijinal kaynakta faktör yükleri veya belirlenen alt boyutlar hakkında detaylı bilgi verilmemiştir. Bu analizler, çiftçilerin amaçları temsil eden ana bileşenleri veya faktörleri gruplayarak, ölçeğin teorik yapısını desteklemiştir. Tipik olarak bu tür ölçekler, ekonomik hedefler, sosyal hedefler ve riskten kaçınma/diversifikasyon hedefleri gibi alt faktörlere ayrılmıştır.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme

Format: 50 maddeden oluşan bir envanterdir. Maddeler, çiftçilerin tutum ve davranışları ölçmeye yöneliktir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Tar?msal i?letme sahipleri ve çiftçilik yapan bireyler.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Tar?msal faaliyetlerde aktif olan bireyler).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli tar?msal bölgelerde faaliyet gösteren çiftçiler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim envanteri (Self-report inventory).

Derecelendirme: Derecelendirme format? orijinal kaynakta belirtilmemiştir, ancak 50 maddelik bir tutum ölçe?i oldu?u için yaygın olarak kullanılan Likert tipi derecelendirme (örneğin, 5'li veya 7'li) kullanıldığını tahmin edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Tar?msal i?letme, tutum, davranış, ekonomik hedefler, ölçek, güvenilirlik, geçerlik, Akçaöz, FOS.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: hvurus@akdeniz.edu.tr (Handan Akçaöz için iletişim adresi).

Yazın Adresi: Akdeniz Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü (Tahmini kurum adresi).

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Test Yılı?: 2005

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için izinler ve olası ücretler hakkında bilgi almak üzere sorumlu yazar Handan Akçaöz ile iletişime geçilmesi gerekmektedir (hvurus@akdeniz.edu.tr).

PDF Kaynağı?: Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ciftcilik-amaclari-olcegi-fos-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Akçaöz, H., Özkan, B. ve Kızılay, H. (2005). Tarımsal üretimde çiftçilerin tutum ve davranışları: Çiftçilik Amaçlar? Ölçe?i (FOS). *Anadolu Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Dergisi*, 15(2), 104-125.

Makalenin elektronik ortamdaki referans? (ULAKBİM): uvt.ulakbim.gov.tr

Çiftçilik Amaçlar? Ölçe?i (FOS) Maddeleri

Ölçek toplam **50 maddeden** olu?maktadır. A?a??da, ölçekte yer alan baz? örnek maddeler sunulmu?tur:

Geliri art?rmak için tar?m d??? i?lerde çal??mak

Off farm work is necessary to increase income

Geliri art?rmak için i?letme d??? tar?msal i?lerde çal??mak

Off farm agricultural work is necessary to increase income

Tar?m d??? yat?r?mlara sahip olmak

ARABPSYCHOLOGY.COM